

AVTAL avseende genomförande av tillfällig omledning av E4, inför utbyggnad av Tvärbanan Kistagrenen inom Stockholms stad

mellan

AB Storstockholms Lokaltrafik och
Region Stockholm

och

Stockholms stad

Bilaga

- Bilaga 1. Markområde som berörs av omledningsvägen
- Bilaga 2. Preliminära nya arrendeytor

1 Parter

AB Storstockholms Lokaltrafik, org. nr. 556013-0683 och Region Stockholm, org. nr. 232100-0016, genom dess trafiknämnd, nedan gemensamt kallade **SL**

och

Stockholms stad, org. nr. 212000-0142, genom dess exploateringsnämnd och trafiknämnd nedan kallad **Staden**.

SL och Staden kallas i det följande var för sig för **Part** och gemensamt för **Parterna**.

2 Bakgrund

Tvärbanans Kistagren ska byggas ut från Norra Ulvsunda i Stockholms stad till Helenelund i Sollentuna kommun via Bromma Blocks, Bromma flygplats, Solvalla, Rissne, Ursviks torg, Ursvik norra, Ärvinge, Kista och Kistamässan. Detaljplanearbetet pågår för sträckan i samtliga berörda kommuner.

Arbetet påbörjades på sträckan Norra Ulvsunda – Bromma Flygplats 2018 med trafikstart planerad till 2020. Planerad trafikstart är sedan 2022 till Norra Ursvik och 2023 till Helenelund. Utbyggnaden av Tvärbanans Kistagren på Kistagången planläggs i detaljplan "Tvärbanan Kistagrenen, sträckan Kistagången, del av fastigheten Akalla 4:1 m.fl.", Dp 2017-15790-54. Förhandlingar pågår mellan SL och Staden avseende tecknande av genomförandeavtal för sträckan som omfattas av Dp 2017-15790-54. Planen är att genomförandeavtalet ska tecknas inför antagandet av detaljplanen som planeras till hösten 2020. Utbyggnaden av Tvärbanans Kistagren i Sollentuna sker i enlighet med "Detaljplan för kvarteret Hoppet och del av Tvärbanan Kistagrenen", Dnr 2019/0434.

För att Tvärbanans Kistagren ska kunna passera under E4 mellan Kista och Helenelund behöver befintlig vägport i Sollentuna kommun breddas. För att vägporten ska kunna breddas måste E4 tillfälligt ledas om. Detta ska ske genom att en tillfällig omledningsväg uppförs på mark som ägs av Staden. Omledningsvägens utformning framgår av Bilaga 1. SL och Staden har gemensamt beslutat att frågor kopplade till genomförandet av den tillfälliga omledningsvägen inte ska regleras i genomförandeavtalet för Dp 2017-15790-54, utan i ett separat avtal.

Mot denna bakgrund tecknar Parterna detta Avtal.

3 Syfte och omfattning

Avtalet syftar till att reglera förutsättningarna för genomförandet av den tillfälliga omledningsvägen och ansvarsförhållandena mellan SL och Staden. Avtalet syftar

vidare till att reglera markåtkomsten för den tillfälliga omledningsvägen och frågor kopplade till återställning av berört markområde.

4 Definitioner

Utförandet av omledningsvägen samt tillhörande arbeten och återställningsarbeten benämns nedan **Omledningsprojektet**.

5 Förutsättningar

5.1 Oförutsedd påverkan och kostnad

SL ansvarar enligt Finansieringsavtalet (se punkt 7.1) för samtliga kostnader för utbyggnaden av Kistagrenen med undantag för Stadens medfinansiering. Avtalet tecknas i tidigt skede med anledning av SL:s behov av markåtkomst. Omledningsprojektet och dess konsekvenser för Stadens mark och verksamheter är inte fullt ut kända eller förutsebara för Staden vid tidpunkten för Avtalets tecknande. Parterna är överens om att för det fall Omledningsprojektet, eller åtgärder förenade med Omledningsprojektet, leder till påverkan på Stadens mark, anläggningar eller Stadens verksamheter av annat slag eller i annan omfattning än vad som är reglerats eller förutsetts i Avtalet ska SL stå risken för detta och bära kostnader härför i enlighet med Finansieringsavtalet.

5.2 Tidplan

Upphandlingen av Omledningsprojektet påbörjas sommaren 2020. Byggnadsarbeten planeras att påbörjas i september 2020. Omledningsprojektet avses färdigställas för omläggning av trafik i februari 2021. Omledningsvägen planeras att rivas under Q4 2022.

5.3 Informationssamverkan

Parterna är överens om att löpande kommunikation och information om Omledningsprojektets planering och genomförande ska ske till allmänheten och näringsidkare m.fl. SL ansvarar för att i god tid kommunicera till allmänhet och sakägare kring Omledningsprojektets genomförande.

För projektet Tvärbanan har en gemensam kommunikationsgrupp etablerats, där representanter för Parterna deltar. Deltagande är även representanter för Sollentuna kommun och Trafikverket. SL är sammankallande. Parterna avser ta fram en kommunikationsplan i samband med produktionsstart för gemensam kommunikation som ska innehålla riktlinjer och förtydliga ansvarsförhållanden för den gemensamma kommunikationen i genomförandet.

6 Myndighetsbeslut och tillstånd

SL ansvarar för samtliga myndighetskontakter och tillstånd med anledning av Omledningsprojektet. SL ansvarar för alla avtal och kontakter med Trafikverket.

7 Avtal

7.1 Tidigare tecknade avtal

Avtal om finansiering och samverkan för utbyggnad av Tvärbanan Norr Kistagrenen inom Stockholms stad.

Staden och SL tecknade den 2016-02-26 ett avtal om finansiering och samverkan ("Finansieringsavtalet") för utbyggnad av Kistagrenen. Finansieringsavtalet syftar till att reglera de grundläggande förutsättningarna för genomförandet av Kistagrenen inom Stockholms stad och ligger till grund för detta Avtal.

7.2 Kommande avtal mellan Parterna

Avtal avseende genomförande av del av Tvärbanan Kistagrenen inom Stockholms stad, Kistagången. Avtalet avser genomförandet av kommande detaljplan för Tvärbanans Kistagren på Kistagången, Dp 2017-15790-54.

7.3 Avtal med Klöver

Idag har bolagen Klöver Karita AB (org.nr. 556708-3893) och Klöver Eenora AB (org.nr 556708-7209), nedan gemensamt kallade Klöver, arrenderätt till delar av de områden som berörs av Omledningsprojektet. För att Omledningsprojektet ska kunna genomföras behöver dessa arrenderätter hanteras. SL och Staden avser att teckna erforderliga avtal med Klöver för att frigöra berörda ytor från dessa arrenderätter innan planerad byggstart.

8 Projektering

SL ansvarar för projektering av Omledningsprojektet.

8.1 Ledningar

SL ansvarar för projektering av ledningsomläggningar som behövs för Omledningsprojektet. SL ansvarar gentemot Staden för kontakt med berörda ledningsägare. Staden ska skriftligen godkänna föreslagna ledningsplaceringar i Stadens mark innan genomförandet av ledningsomläggningarna påbörjas.

9 Genomförande

SL ansvarar gentemot Staden för samtliga genomförandearbeten inom Omledningsprojektet. Trafikverket kommer att bygga, äga och upprätthålla driften av omledningsvägen.

9.1 Upplåtelse av nyttjanderätt

Omfattning och ändamål

Staden upplåter markområde som markerats med svart linje (arbetsområdesgräns) på Bilaga 1 för anläggande av tillfällig omledningsväg för E4 samt för detta ändamål erforderligt etablerings- och arbetsområde. Upplåtelsen omfattar enbart de delar av området som inte utgör offentlig plats. Området som omfattas av upplåtelsen kallas nedan **Markområdet**.

Staden upplåter Markområdet till SL med nyttjanderätt. SL har rätt att upplåta området till Trafikverket och Klöverbarn i andra hand.

Offentlig plats

Upplåtelse av offentlig plats kräver polistillstånd enligt ordningslagen och omfattas inte av nyttjanderätten enligt detta Avtal. Offentlig plats illustreras i ungefärligt läge med lila linje på Bilaga 1. SL:s åtaganden gällande drift- och underhåll, ansvar och återställning ska dock tillämpas för offentlig plats i det fall polistillstånd erhålls.

Upplåtelsestid

Upplåtelsen gäller från och med Avtalets undertecknande till och med den 31 december 2022. Markområdet får dock tidigast tillträdas när inom Markområdet befintliga arrenden upphört att gälla eller ändrats så att de inte längre belastar Markområdet.

Vid behov av förlängning av upplåtelsen ska SL senast 3 månader före avtalstidens utgång påkalla förlängning av avtalstiden. Om förlängning av nyttjanderättstiden godkänns skall Parterna skriftligen överenskomma om villkor för detta i ett tilläggsavtal.

Nyttjanderättsavgift

Nyttjandet är vederlagsfritt.

SL ska dock utge ersättning för den påverkan nyttjandet har på Stadens arrenden enligt punkten 10.2 nedan.

Skick vid tillträde

Markområdet upplättes i befintligt skick. SL utför och bekostar erforderliga markundersökningar och hantering av eventuella markföroreningar inom Markområdet i den omfattning som krävs för att marken ska kunna användas för upplåtelsens ändamål.

SL och Staden ska tillsammans utföra syn av Markområdet inför tillträdet och vid återlämnande. SL är sammankallande. SL ansvarar för att protokoll upprättas vid syn före tillträde och vid återlämnande

Drift och underhåll

SL ska stå för nödvändig drift och underhåll inom ianspråktagna ytor.

Där utbredningen av de ianspråktagna ytorna för arbets- och etableringsområden innebär att omkringliggande ytor inte är möjliga att drifta och underhålla av Staden, ska SL utföra och bekosta erforderliga drift- och underhållsåtgärder. Dessa drift- och underhållsåtgärder behöver endast utföras på ytor som allmänheten har tillgång till.

Med erforderliga drift- och underhållsåtgärder enligt ovan avses t.ex. korrigerande av plattor och kantstenar vid sättningar, lagning av slithål och annan lagning vid behov. Med drift avses snöröjning, halkbekämpning, sopning, sand- och lövupptagning samt städning. Snöröjning och halkbekämpning ska uppfylla Stadens minimikrav vad gäller åtgärdstider och utförande. I drift ingår även slamsugning av dagvattenbrunnar. Slamsugning utföres normalt en gång per år och vid behov.

SL ska utöver ovan tillse att angränsande gator och andra allmänna platser hålls fria från nedskräpning och nedsmutsning i samband med transporter och annan påverkan från den bedrivna verksamheten.

SL är i övrigt skyldig att hålla god ordning på Markområdet, inbegripet åtgärder för hantering av olovligt parkerade fordon m.m.

Ansvar

I de fall upplåtelsen enligt Avtalet medför kostnader eller skada för Staden ska denna ersättas av SL. SL:s ansvar enligt ovan omfattar även åtgärder som vidtas eller underläts av dess anställda samt av SL anlitade entreprenörer, leverantörer och övriga personer. Sådant ansvar omfattar även obehöriga som på grund av förhållande på SL:s sida kunnat bereda sig tillträde till Markområdet.

SL svarar enligt miljöbalkens regler för den på Markområdet bedrivna verksamhetens konsekvenser gentemot Staden och tredje man.

Om Staden tvingas utge avgifter, viten eller dylikt med anledning av att SL saknar erforderliga myndighetstillstånd eller motsvarande, eller på grund av SL:s brott mot vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning, ska SL fullt ut ersätta Staden med motsvarande belopp.

9.2 Dagvatten

Dagvatten ska hanteras i samråd med Stockholm Vatten AB och miljöförvaltningen. I den mån Stockholm Vatten inte anger annat gäller att Stockholm Vatten och Avfalls riktlinjer för länshållningsvatten ska följas.

9.3 Återställning

Efter nyttjanderättstidens slut enligt punkt 9.1 förbinder sig SL att återställa Stadens mark i ursprungligt eller av Staden godtagbart skick om inte annat överenskommit mellan Parterna. Detta innebär bl.a.:

- att byggnader, byggnadsrester, anläggningar, konstruktionsdelar, ledningar och andra föremål – i eller över mark – ska avlägsnas vid avflyttning,
- att Stadens mark ska återlämnas väl städad,
- att samtliga föroreningar inom Stadens mark förorsakade av SL, Trafikverket, anlitaad entreprenör eller annan är utredda och omhändertagna på av Staden godkänt vis.
- För det fall av Staden ägda anläggningar påverkas av nyttjandet ska dessa återställas till den standard och med de funktioner som förelåg innan arbetena påbörjades om inte Parterna kommer överens om annat. Åtagandet inkluderar planering, projektering samt utförande. Handlingar ska godkännas av Staden.

Parterna kan överenskomma om undantag från återställning enligt ovan i kommande genomförandeavtal för Dp 2017-15790-54, då stora delar av Markområdet kan komma att ianspråkta både tillfälligt och permanent för utbyggnaden av Tvärbanan. Parterna är överens om att kommande genomförandeavtal bl.a. ska kunna undanta följande delar från ovanstående återställningsåtagande:

- Ytor som kommer att ianspråkta för Tvärbanan eller tillhörande anläggningar enligt kommande detaljplan, Dp 2017-15790-54.
- Ytor som efter nyttjanderättstidens slut fortsatt behövs för utbyggnaden av Tvärbanan.
- Det område där Tvärbanans teknikhus ska anläggas samt erforderligt område för ledningsdragningar till teknikhuset.
- Ledningar som läggs om i enlighet med kommande detaljplan, Dp 2017-15790-54.

9.3.1 *Träd och vegetation*

SL ska utföra en naturvärdesinventering för samtliga naturområden inom Markområdet. Inventeringen ska godkännas av Staden innan träd inom Markområdet avverkas.

SL ska ta fram förslag till återställande av berört naturområde som syftar till att ge området förutsättningar för att i framtiden uppnå liknande karaktär och funktion som idag. Det noteras att det utöver naturområdet kan finnas ytterligare träd och vegetation inom Markområdet och att förslaget ska omfatta detta.

Förslaget till återställning ska godkännas av Staden som därvid ska ta ställning till trädslag, storlek, växtbädd, annan växtlighet, placering, plantering och äger ställa krav på utförandet i övrigt.

Förslag till återställande ska vara godkänt av Staden innan Markområdet avverkas.

SL bekostar och utför återställandet.

Om inte SL och Staden kommer överens om återställning enligt ovan äger Staden på SL:s bekostnad ta fram en återställningsplan som SL är skyldig att utföra. Om SL inte utför återställning enligt av Staden framtagna återställningsplan äger Staden utföra återställningen på SL:s bekostnad.

Det noteras att Parterna kan komma överens om att återställning med ett enklare utförande inom del av Markområdet om Staden påbörjat planläggning som påverkar berört naturområde.

9.4 Påverkan på trafik

Omledningsprojektet kommer att påverka befintlig trafik på Kistagången. Buss-, gång- och cykeltrafik kommer tillfälligt att behöva omledas.

Trafikpåverkande åtgärder inom ytor där Staden är väghållare får utföras först efter att godkänd trafikordningsplan föreligger.

10 Ekonomi

10.1 Kostnader

SL ansvarar för samtliga kostnader för projektering, upphandling och genomförande av Omledningsprojektet med undantag som Parterna överenskommer. Staden ska bekosta sin egen granskning och kontroll samt personalresurser.

10.2 Ersättning uteblivet arrende

För att Omledningsprojektet ska kunna genomföras behöver Klöverns arrenderätter i området ändras (se punkt 7.3). Arrendeområdenas gränser ska justeras och nya arrendeavtal ska tecknas mellan Staden och Klöver.

Arrendeavgiften i de nya arrendeavtalen kommer att baseras på antal kvadratmeter upplåten yta. Under förutsättning att nya arrendeavtal tecknas enligt ovan, åtar sig SL att ersätta Staden för mellanskillnaden mellan upplåten yta enligt befintliga arrendeavtal och upplåten yta enligt kommande arrendeavtal med 119 kr/kvm och år under den tid SL innehar nyttjanderätt till berörda ytor. En beräkning av storleken på Klöverns preliminära nya arrendeytor återfinns i Bilaga 2.

10.2.1 *Betalning*

SL utger ersättning kvartalsvis mot faktura. SL:s fakturaadress är:

AB Storstockholms Lokaltrafik
FE010
Box 30043
104 25 Stockholm
leverantor@sl.se
(org. Nr.: 556013-0683)

Fakturan ska skickas in elektroniskt till leverantor@sl.se och adress enligt ovan ska anges på fakturan. På fakturan ska även anges Q-nummer 9482 och en GLN-kod, kontakta leverantor@sl.se för denna.

11 Skada på tredje man mm

Med skador gentemot tredje man (fastighetsägare, tomträttshavare, nyttjanderättshavare eller annan) avses exempelvis evakuering, störning, intrång etc. i byggnader, anläggningar och verksamheter enligt gällande lagstiftning inom bland annat skadeståndsrättens och miljörettens område.

SL ansvarar för, hanterar samt bekostar eventuella skador gentemot tredje man till följd av genomförandet av Omledningsprojektet.

12 Ändringar och tillägg

Ändringar eller tillägg till detta Avtal ska vara skriftliga och behörigen undertecknade för att gälla.

13 Överlåtelse

SL har rätt att överlåta eller upplåta (helt eller delvis) sina rättigheter och skyldigheter enligt detta Avtal till organisation eller bolag som, direkt eller indirekt, ägs eller kontrolleras av Region Stockholm eller AB Storstockholms Lokaltrafik. SL svarar därvid gentemot Staden solidariskt med sådant bolag för fullgörandet av samtliga förpliktelser enligt Avtalet.

14 Tvist

Tvist angående tolkning och tillämpning av detta Avtal ska avgöras av allmän domstolsprövning med Stockholms tingsrätt som första instans om inte annat följer av tvingande lag.

15 Avtalstid

Detta Avtal gäller t.o.m. det datum för då Parternas samtliga åtaganden enligt detta Avtal är fullföljda och slutreglerade.

Detta Avtal har upprättats i tre exemplar, varav SL, Stadens trafiknämnd och Stadens exploateringsnämnd har tagit var sitt.

**För AB Storstockholms
Lokaltrafik**

**För Staden genom dess
exploateringsnämnd**

Stockholm den _____

Stockholm den _____

_____
Underskrift

_____
Underskrift

_____
Namnförtydligande

_____
Namnförtydligande

_____
Underskrift

_____
Underskrift

_____
Namnförtydligande

_____
Namnförtydligande

**För Region Stockholm
genom dess trafiknämnd,**

**För Staden genom dess
trafiknämnd,**

Stockholm den _____

Stockholm den _____

_____
Underskrift

_____
Underskrift

_____
Namnförtydligande

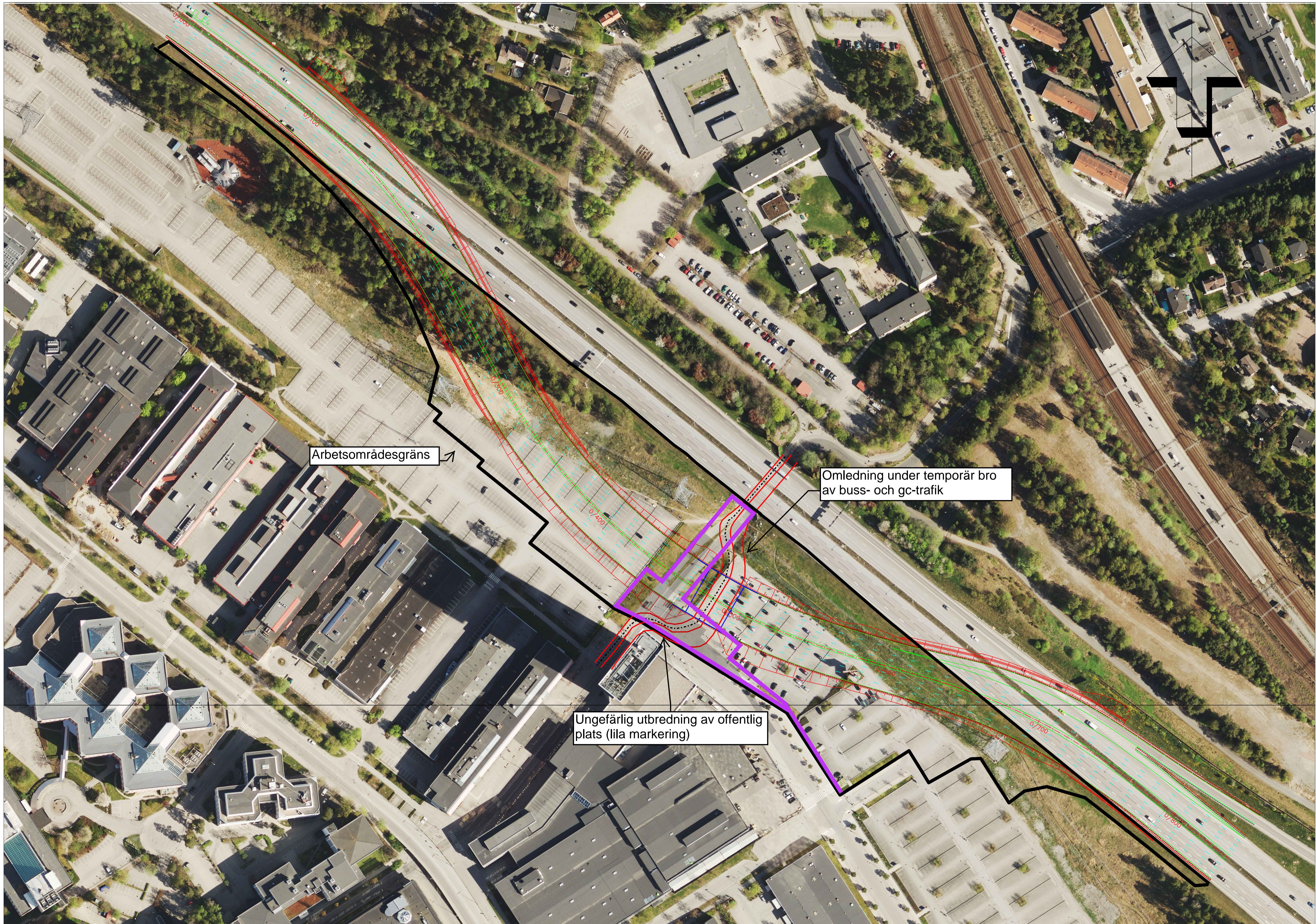
_____
Namnförtydligande

_____
Underskrift

_____
Underskrift

_____
Namnförtydligande

_____
Namnförtydligande

Arbetsområdesgräns

Omledning under temporär bro
av buss- och gc-trafik

Ungefärlig utbredning av offentlig
plats (lila markering)

Bilaga 2

Storleken på befintliga arrendeytor för Klöveren är enligt arrendeavtalen totalt 61 650 kvm.

Av bilderna på efterföljande sidor i denna bilaga framgår preliminära nya arrendeytor för Klöveren. Dessa nya ytor är ännu inte fastställda, men enligt beräkningar omfattar de ca 53 385 kvm.

Mellanskillnaden mellan befintliga och preliminära nya arrendeytor är därför ca 8265 kvm.

